

האדמו"ר מהאלמין
רבי שלום יהודה גראס שליט"א
חבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

חיזוק בשמירת שבת קודש

אור הזוהר 173 ★ תמוז תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911

"אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן, כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו וכו'."
אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, אלמלא משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין" (שבת ק"ח ע"ב).

ד. שמעתי מזקני הק' מוהר"ם זצ"ל מפרשיסחא שהרבי הקדוש מלובלין זי"ע לא הלך לקדש בשום שבת עד שלמד מקודם כל הלכות שבת המחבר והרמ"א עם הבאר היטב.

(אילנה דחיי אור הכר ע"ש ה)

ה. ולא יבוש ולא יכלם מלשאול, ואז לא יכשל לעולם ועד, ומי שחלק לו ה' בבינה, יהי קובע לימודו מדי שבת בשבתו בהלכות שבת.

ו. במדרש ילקוט (פ' ויקהל רמז ת"ח) על פסוק ויקהל משה איתא, מתחילת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה ויקהל אלא זו בלבד, אמר הקב"ה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת, כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהלות בכל שבת ושבת וליכנס לבתי מדרשות ללמוד ולהורות לישראל דברי תורה איסור והיתר, כדי שיהי' שמי הגדול מתקלס ביניהם, ע"כ.

וביאור הדברים מצאנו בספר זרע שמשון (להגה"ק רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני) - פר' ויקהל, וז"ל אף על פי שכל אדם מונע עצמו מעשיית מלאכה בשבת, אין בזה היכר שעושין זה מפני ציוויו של מקום, דהא כמה בטלני איכא בשוקא, אבל אם יתאספו כולם במקום אחד ללמוד או לשמוע הדרוש של החכם בשבת, אז יתפרסם הדבר שעושים זה דוקא ביום זה לפי שהוא אסור בעשיית מלאכה, שכך צוה הבורא שמים וארץ זכר למעשה בראשית, וגדול קילוסו של הקב"ה העולה מקהלה גדולה ממה שעולה מכל יחיד ויחיד לבדו... הם מעידים כולם יחד שקב"ה ברא העולם, ומתקלס שמו של הקב"ה שגזר עליהם איסור מלאכה והם שובתים לקיים דבריו, כעבדים העושים גזרת מלכם.

ז. שלא להזיז ידיו בשבת וביו"ט ובמועד לשום פעולה אם לא יחקור מתחלה וישים אל לבו אם אין בו חשש איסור חילול שבת ויו"ט ומועד ח"ו.

(מרגיניתא ע"א מהכ"ק ר' יוחנן מליבעש ז"ל, נדפס עם ספר אהבת הסד מהחפץ חיים ז"ל)

ח. החוש יעיד אשר בהיסח הדעת ביום השבת ממוראו אפילו בשעה מועטת קרוב מאוד לבוא לידי חילול שבת ח"ו.

(מנחת שבת ע"ג, ה)

חשיבות לימוד הלכות שבת

בספר נזר ישראל על הלכות שבת מביא בהקדמתו דברי היערות דבש, שמביא מאמרם הנ"ל, וממשיך וז"ל:

"בעונותינו הרבים אשר מכובד הגלות ותלאות הזמן נתמעטו הלבבות ואי אפשר לכל איש ואיש ללמוד בשולחן ערוך הלכות שבת לידע כל דין ודין על בוריו, מי שלא למד הלכות שבת על בוריו פעמים ושלוש לא יוכל להמלט שלא יארע לו חילול שבת הן דאורייתא הן דרבנן וענין שבת הוא מאוד לנו למחסה בגלות וכו' וע"כ ילמוד בש"ע בתמידות ואצל רב שיברר לו הכל ויחזור עליו תמיד חזור חזור שיהיה שגור בפיו, אשרי אנוש יעשה זאת כי שכרו הרבה."

ועיינן בקיצור שלי"ה שכתב, וז"ל: "מחויב כל אדם ללמוד בפוסקים הראשונים כל דיני שבת כי רבים הם עד מאוד, והלומדים דברי תורה לבעלי בתים חיוב מוטל עליהם ללמוד להם כל דיני שבת כדי שידעו להזהר לשמור ולעשות ולקיים, כי יש כמה דברים שאינם יודעים להזהר מזה", עכ"ל.

א. חייב ללמוד דיני שבת ושמירתן כי בקל יוכל לחלל שבת והוא בסקילה ואם בשוגג וכו'.

ב. יעסקו בהלכות שבת כי הלכתא רבתא לשבתא ובקל יכול האדם להכשל בה ח"ו אפילו באיסור כרת וסקילה מחסרון ידיעה ושגגת תלמוד עולה זדון ח"ו ואצ"ל באיסורי דברי סופרים שרבו כמו רבו למעלה ובפרט באיסורי מוקצה דשכחי טובא וחמורים דברי סופרים יותר מדברי תורה כמ"ש רז"ל שכל העובר על דברי חכמים אפי' באיסור קל של דבריהם כמו האוכל קודם תפלת ערבית, וכה"ג חייב מיתה כעובר על חמורות שבתורה.

(אג"ק להתיא פכ"ג)

ג. רוב חילול שבת שנכשלים ההמונים בהם, הוא מחמת חוסר ידיעה, כי אינם בקיאים בדיני שלושים ותשע מלאכות ובתולדותיהן, ולא בדיני מוקצה ואיסור טלטול, והתנא אמר שגגת תלמוד, ר"ל שוגג הבא לאדם מחמת חסרון ידיעה, עולה זדון, ר"ל שהוא כמו מזיד.

(כף החיים-פלאגי ל ט)

הטבע, אמר לו הקב"ה "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו", דכיון דבדרך הטבע לא היה' אז מקום ישועה לישראל, רק הוצרך לשנות הטבע, דהיינו קריעת ים סוף, על כן אין להתפלל בצעקה, וצריך להיות רק "שפתיה נעות וקולה לא ישמע" וכנ"ל (ועי' תולדות יעקב יוסף פ' חיי שרה).

וכן כל הניסים והנפלאות שעשה משה רבינו, לא הוציא תפלתו מכח אל הפועל בדיבור, רק התפלל בלבו וקולו לא ישמע, ולכן היה בידו לשדד מערכת השמים שלא כדרך הטבע.

ובצוואת הריב"ש דיי"ג ע"א, כש"ט דכ"ב ע"ב, וז"ל: פעמים יש לעבוד להשם יתברך בנשמה לבד, דהיינו במחשבה, והגוף יהיה עומד במקומו, כדי שלא יחלה כשישתמש בו הרבה, ולפעמים יכול אדם לומר התפלה באהבה ויראה והתלהבות גדול בלי שום תנועה, ויהיה נראה לאדם אחר שהוא אומר אותן דברים בלי שום דבקות, וזהו יכול האדם לעשות כשהוא דבוק מאוד להשם יתברך אז יכול לעבוד אותו בנשמה לבד באהבה רבה וגדולה, וזה העבודה הוא יותר טובה והולכת במהירות יותר ובדביקות יותר להשם יתברך, מהתפלה שנראה בחוץ על האברים ואין להקליפה אחיזה בזו התפלה שכולו הוא בפנימיות.

וזהו שאמר "ולכל האותות והמופתים וכו' ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל", היה הכל על ידי ל"ב, שתפלתו היתה רק במחשבה, וכמו שכתוב "וחנה מדברת על לבה", ולא הוציא תפלתו בפה, על ידי זה עלה בידו לפעול ישועות גם שלא כדרך הטבע.

אמנם באמת מדוע נצרך לצורך נסים דוקא תפלה בלב, והוא משום ש"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", דבריאית העולם היה בדיבור, דבעשרה מאמרות נברא העולם, ובראשית נמי מאמר הוא (ר"ה ל"ב). ועי' ערבי נחל בראשית דרוש א' ודרוש ג' שמציין לעי' בפרדס שע"ב פ"ג שמאמר זה הוא סוד המחשבה עיי"ש), ולכן אין ביכולת תפלה בדיבור לשנות הטבע, ולכן הוצרך לעשות הדבר במחשבה.

ומעתה מובן מדוע בשבת "רפואה קרובה לבא", כיון דאי אפשר להתפלל על החולה בדיבור, דאין זועקין בשבת, אם כן הרי תפלתו על רפואת החולה היא רק במחשבה, ולכן ישועתו קרובה יותר. וזהו שאמרו, שבת הוא מלזעוק, דאין זועקין בפה על רפואת החולה, ולכן ישועה קרובה לבא כנ"ל.

ורבי מאיר הוסיף, "יכולה היא שתרחם", הרי"ף מפרש דיכולה היא שבת שבזכותה תרחם. הנראה לבאר בהקדם המובא בטור (סימן רפ"א) הא דתיקנו לומר בתפלת שחרית דשבת, "ישמח משה במתנת חלקו", כשהיו אבותינו במצרים וראה משה כובד השעבוד שהכבידו עליהם, ביקש מפרעה שיתן להם יום אחד בשבוע שינוחו בו, ונתנו לו ובחר ביום השביעי, וכאשר נצטוו על יום השבת שמח משה שבחר בו, וזהו "ישמח משה במתנת חלקו", ע"כ (ועיי"ע בסידור האריז"ל על ישמח משה במתנת חלקו, ועי' כתר שם טוב ח"ב ע"ו ע"א).

יש לפרש דכוונה עמוקה היה בזה שבחר משה רבינו לבני ישראל בשמירת השבת עוד קודם צאתם ממצרים, על פי המובא בישמח משה פרשת אחרי (ד"ה עוד ביאור) לבאר מאמרם ז"ל (ברכות י"א). אהא דחזקי' שאמר לו לישעי' צו לביתך כי מת אתה ולא תחי' וגו', אמר לי מאי כולי האי, אמר לו משום דלא עסקת בפרי' ורבי'. הכוונה שבתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם בדין וראה שאין העולם מתקיים עמד ושיתף במדת הרחמים, נמצא דהתנהגות מדת הרחמים אינו רק משום קיום העולם, ומי שאינו

ד. בשם הר"ר בונם מפרשיסחא זיע"א שאמר קודם שלמד הלכות שבת אם עמד הי' ירא לישב ואם ישב הי' ירא לעמוד מחמת אימת שבת עליו שחשש שמא יש בזה חילול שבת ח"ו והבן.. (פני שרפי קודש המדע ח"ה דף ק"ם אות כ"ג)

ט. להזהר מאוד לשמור שבת כהלכתו בכל חומרות שהחמירו חכמים ראשונים ואחרונים ז"ל ולהיות מחשבתו תמיד אל השבת, כמה שכתוב זכור את יום השבת, שלא יסיח דעתו ממש מיום השבת. (הכנה לדיקים - הכנה קדושת מוכנה הקדוש ממרחין ז"ט)

י. בכל איסורים שבתורה, אפילו שהוא תלמיד חכם, כל שלא הגיע להוראה, דאין אחרים שואלים ממנו, לא יסמוך על דעתו, אלא שאל אבין ויגדך, זקניך ויאמרו לך כיצד יעשה, לאסור או להתיר, להטריף או להכשיר, לטהרו או לטמאו, כל שכן וקל וחומר באיסורי שבת דחמירא דשקול ככל התורה.

(קף החיים-פלאגי ל, טז)

יא. עם כל גודל קדושת השבת ומדריגות הצדיקים אשר מתעלים בו במעלות רמות ונשגבות הרי עיקר הכל הוא שמירת דקדוקי ההלכה כפשוטו, כפי שהובא בספר יכהן פאר, וז"ל אמר הרבי רבי בונים זצ"ל ותכל כל העבודות, לא תעשו מלאכה וכו' (מתוך זמר "מה ידידות") היינו, לאחר כל המדריגות, מדרגה זו ומדרגה זו, מקודם כל אבקש - לא תעשו מלאכה, היינו עבירה בפשיטות ח"ו, וזה "כי לקח טוב נתתי לכם" מדרגות שונות, כנ"ל, עם כל זאת "תורת" - בפשטות - אל תעזבו וכו'. (יבין פאר, מרום דף ע"ה)

במעלת וחשיבות עצם קדושת השבת

מעלת וחשיבות עצם קדושת השבת, אשר חכמינו ז"ל הפליגו בגודל סגולתו, עד שכל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין, שהשבת הוא המשפיע כל הטובות והברכות של ימי החול הבאים אחריו.

יש להבין במה גדול כוח השבת שעל ידו מתעוררים כל ברכאן דלעילא ותתא.

בשבת י"ב ע"א אמרו, ת"ר הנכנס לבקר את החולה אומר "שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא", רבי מאיר אומר "יכולה היא שתרחם". ויש להבין כיון דאין זועקין בשבת, במה אפוא רפואתו קרובה לבוא. וגם מה הוסיף עלה רבי מאיר יכולה היא שתרחם.

הנראה לומר בביאור הדבר בהקדם שנפרש שילוב סיום התורה לתחלתה, וגם מה שמסיימת באות ל' ומתחלת באות ב', אותיות ל"ב. באור תורה להמגיד ממעזריטש זי"ע מפרש הא דכתיב (שמואל א' א) "וחנה מדברת על לבה", היינו דהיא רצתה לעשות דבר שלא על פי הטבע, ולא רצתה להתפלל בדיבור, כי בדבר ה' שמים נעשו והם העולמות התחתונים, וכשרוצים לעשות דבר שכנגד העולמות צריך לעשות הדבר במחשבה, כי שם הכל אחדות, מי שאמר לשמן וידליק הוא יאמר לחומץ וידליק, ולפיכך וקולה לא ישמע רק שפתי' נעות, שרצתה להביא זאת לעולם הזה, ושפתיים נקרא מדריגה התחתונה של ה' מוצאות הפה, עכ"ל. מבואר שכשרוצים לעורר ישועה שלא כדרך הטבע, אין נכון להוציא בקשתו בפה, כי על ידי תפלה בדיבור יכולים לגרום ישועה רק בדרך הטבע, כי טבעיות העולם נתהוה על ידי דיבור, אך להתפלל במחשבה בתוך לבו ע"ש.

לכן אנו מוצאים גבי משה רעיא מהימנא בפרשת בשלח, שבשעה שישראל חנו על הים, והיו בצרה כמעט ללא מוצא בדרך

לתוהו ובוהו, מעתה מי ששומר שבת כהלכתו הרי הוא עוסק בקיום העולם, דעל ידי זה יש קיום להעולם על ששת ימי החול, וממילא בדין הוא שיתעורר עליו מדת הרחמים, להתברך בברכאין דלעילא ותתא.

בתחלת הספר אמרנו להרחיב מעט את היריעה בחשיבות לימוד הלכות שבת ובגודל הזהירות הנצרכת לשמירת שבת קדשינו וביקרת ערך שמירתה וכו' כפי אשר ליקטנו מדברי רבוה"ק זי"ע.

הרמב"ם (שבת פרק ל') כותב, השבת והעבודה זרה כל אחת משתייהן שקולה כנגד שאר כל מצות התורה, והשבת היא האות שבין הקב"ה ובינינו לעולם, לפיכך כל העובר על שאר המצוות הרי הוא בכלל רשעי ישראל, אבל המחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כעובד ע"ז, ושניהם כגוים לכל דבריהם, ע"כ, היינו מפני ששמירת השבת מורה על האמונה בבורא עולם, ומטעם זה אמרו חז"ל, כל המשמר את השבת כאילו מקיים את כל התורה כולה, וכל המחלל את השבת כאילו כפר בכל התורה כולה.

בזוה"ק (פרשת תרומה) אמרו, כי בכל ער"ש כשנתקדש היום מעבירים כרוזים בכל מדורי גיהנם להפסיק את עונש הרשעים, אבל אלו שחיללו את השבת, אש הגיהנם אינה נכבית להם, ורשעי גיהנם שואלים מה נשתנו מרשעים אחרים שנחים בשבת, ומשיבים להם לפי שאלו כפרו בהשי"ת ועברו על כל התורה שלא שמרו את השבת, ולכן אין להם מנוחה לעולם, ע"ש.

♦♦♦

עוסק במצוה זו הרי אינו חושש לקיום העולם, דלא תוהו בראה וכו', נמצא נשאר עומד על תחלת המחשבה ע"ש, מבואר מדבריו דמי שעוסק בקיום העולם זוכה שהקב"ה ידונו במדת הרחמים.

באור החיים הקדוש פרשת בראשית (עה"פ כי בו שבת) דמה שאמר הכתוב, בעשרת הדברות, "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ", כי בשעת הבריאה לא ברא ה' כח בעולם זולת לעמוד ששת ימים, לטעם הנודע לו וגם ידוע ליודעי ח"ן ונתחכם ה' וברא יום אחד הוא ידוע לה', ובו ביום חוזר ה' ומשפיע נפש לעולם שיעור המקיים עוד ששת ימים, וזולת זה היום ה' העולם חרב בגמר ששת ימים וחוזר לתוהו ובוהו, ובאמצעות שבת העולם העומד וכו' (ועיי"ע באר מים חיים פ' בראשית בד"ה נודע, ועיי"ע ערבי נחל בראשית דרוש ה').

הידוע שמיום ברוא אלקים אדם, לא חסר מעולם דבר המעמיד, צדיק יסוד עולם שהוא שומר שבת, כי אדם שומר שבת ה', ואחריו קם שת בנו כי הוא ה' צדיק גמור, ואחריו כמה צדיקים, וכשזה נופל כבר בא השמש שומר שבת מתושלח וכו', נח, שם, אברהם וכו', ומשם לא פסקה שמירת שבת מישראל, ואפילו במצרים היו שומרי שבתות כמאמרם ז"ל, ופירש בזה מאמרם כל המקדש וכו' ואומר ויכולו וכו' נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית ע"כ, כי להיות שהשבת הוא מקיים העולם כל הששת ימים, ואחר עבור ששת ימים יבא שבת אחרת ויחיהו ויקיימהו עוד ששה ימים אחרים, ומציאות השבת בעולם הוא קיומו שמקיים אותו, כי אם אין מקיימים שבת אין שבת וכו' ע"ש.

סיכום הדבר דקיום העולם אי אפשר רק ע"י שמירת שבת, כי השבת הוא קיום ששת ימי החול, וללא קיום השבת חוזר העולם

זוהר השבת

תוכן הספר: זוהר על פרשת השבוע - אור הזוהר מחלק. - זוהר על מעלת ושמירת השבת וימים טובים - שלחן ערוך הלכות שבת מחבר רמ"א מחלק לכל שבתות השנה - ספורי הזוהר, ספורים מיוחדים מלוקטים מכל ספר הזוהר - סיפור מדהים בהמשכים משני בעלי תשובה בעיר קראקא - מזכה הרבים כהלכתה - ועוד הרבה ספרים בהמשכים. **ספר קדוש זה מסוגל לאהבת השם ויראת שמים טהורה, וללמוד מקודשת וצדקת רבותינו הקדושים חכמי הזוהר, הסוד והנסתר, ולהתקשר לנשמת הרשב"י ורבי אלעזר בנו זיע"א.**

